

Van overzicht naar handelingsperspectief

Oplegnotitie

Van: Lysias Advies; Marcel Benard, Nienke Meijsaard en Jerzy Soetekouw

Datum: juni 2021

Hierbij bieden wij u het resultaat aan van ons onderzoek naar domeinoverstijgende bekostiging.

Aanleiding en opdracht

In de kamerbrief over het Vervolg op het Schakelteam personen met verward gedrag (19 december 2018) is een aantal inhoudelijke onderwerpen genoemd waar de opdrachtgevers (VWS, JenV, BZK en VNG) van het Verbindend Landelijk Ondersteunings Team (VLOT) in de volgende fase de focus leggen. Eén daarvan was “*ondersteuning bij vraagstukken rond domein overstijgende bekostiging en de samenwerking tussen gemeenten en verzekeraars*”.

Domeinoverstijgende bekostiging is dus één van de inhoudelijke onderwerpen van VLOT.

De afgelopen jaren is een groot aantal initiatieven ontstaan waarbij sprake is van domeinoverstijgende bekostiging en/of samenwerking. Met als doel te voorkomen dat kwetsbare personen tussen de wielen van overheidssystemen raken. Veel van deze initiatieven richten zich op verandering in werkwijzen in de regio. In voorkomende gevallen succesvol, maar vaak blijkt de praktijk toch weerbarstig. Wat maakt nu dat domeinoverstijgende bekostiging wel of niet werkt?

VLOT heeft Lysias advies gevraagd om een onderzoek te doen naar de ontwikkelingen op dit gebied en naar de lessen die te trekken zijn uit een aantal praktijkvoorbeelden.

Ontwikkelingen en praktijkvoorbeelden

We hebben een inventarisatie gemaakt van landelijke ontwikkelingen op het gebied van integrale samenwerkingen tussen de domeinen zorg, veiligheid en het gemeentelijke sociaal domein. Deze presenteren we in de deskresearch.

We zagen dat er een aantal (organisatorische) elementen is waar partijen en samenwerkingsverbanden in alle regio's tegenaan lijken te lopen. De meest genoemde knelpunten zijn: het verbinden van verschillende domeinen, belemmerende privacyregels omtrent informatie-uitwisseling, druk op personele bezetting, het werken met wachtlijsten en het bieden van hulp bij de overgang van 18- naar 18+. Ook bij het grillige verloop van de hulvrager, met op- en afschaling van zorg, lopen partijen ongeacht de regio tegen verschillende uitdagingen aan.

We hebben ook enkele inspirerende praktijkvoorbeelden onderzocht. Het is ons opgevallen dat er minder voorbeelden voorhanden zijn van domeinoverstijgende bekostiging dan wij in eerste instantie hadden gedacht. Vaak wordt er gesproken over domeinoverstijgende bekostiging, maar blijkt er in de praktijk vaker sprake van vormen van domeinoverstijgende samenwerking zonder dat ook de bekostiging domeinoverstijgend wordt ingericht. In de praktijkvoorbeelden die we hebben onderzocht blijkt domeinoverstijgende bekostiging ook niet nodig om (samenwerkings)doelen te realiseren.

Deze constatering roept de vraag op of de aandacht voor domeinoverstijgende bekostigingswijzen niet te veel afleidt. Er zijn immers veel andere zaken die behulpzaam zijn om samenwerking rond behoeften van inwoners te organiseren. In zekere zin kan de aandacht voor domeinoverstijgende bekostigingssystemen een vergelijkbaar effect hebben als de aandacht voor privacy soms heeft bij samenwerkingsvragen: een systeembelemmering die met duidelijke doelen, bereidheid tot samenwerking en enkele basale spelregels goed aangepakt kan worden. Er te veel aandacht aan geven maakt, aan de andere kant, dat de eenvoudige oplossing soms buiten beeld blijft.

Handelingsperspectief

Vanuit de inventarisatie van landelijke ontwikkelingen en een studie naar vijf voorbeeldcasus, hebben we een handreiking opgesteld waarin een aantal succesbepalende factoren zijn samengebondeld. We hebben deze factoren vertaald in lessen die we zo concreet mogelijk formuleerden, om daarmee handelingsperspectief te bieden aan iedereen die met domeinoverstijgende samenwerking aan de slag wil gaan. De lessen die we trokken zijn niet op voorhand revolutionair,

maar uiterst relevant. In de praktijk blijken de lessen lang niet altijd toegepast.

- Bezint eer ge begint

Domeinoverstijgende bekostiging is een middel om een doel te bereiken. Voordat je begint, is het belangrijk dat doel helder voor ogen te hebben. Wat wil je bereiken? Welk instrument is daarvoor nodig? En zijn er structuren of initiatieven waar je bij aan kunt sluiten?

- Domeinoverstijgend bekostigen is mensenwerk

Hoewel domeinoverstijgende bekostiging over systemen lijkt te gaan, is dit in feite mensenwerk pur sang. Het gaat om netwerken, persoonlijke impulsen en energie. “Mensen maken het verschil.”

- Follow the money

Wanneer er daadwerkelijk sprake is van een toegevoegde waarde door het werken met een domeinoverstijgende bekostiging heb je met elkaar een aantal financiële afspraken te maken. Follow the money en breng in kaart waar kosten en baten vallen.

Met dit handelingsperspectief hopen wij u aan het denken te zetten en te inspireren. Altijd met het doel om inwoners met behoeften en vragen steeds zo goed mogelijk te ondersteunen.

Wij wensen u veel leesplezier en inspiratie toe.